

Bod in hun kleur

vele facetten, steeds anders

CONVENTIES EN SYSTEMEN CAREL BERENDREGT, FRANS BORM EN MARIJKE VAN DER PAS

Ga eens kijken als de Meesterklasse speelt in Denksportcentrum 'Den Hommel'. Er is altijd wel een plaatsje achter één van de spelers. Denk met hem mee en kijk wat er gebeurt. Na elke wedstrijd krijgt u alle spelverdelingen op papier en kunt u bij de bar de gebeurtenissen aan uw tafel bespreken met andere toeschouwers. Heel leerzaam want soms lijkt het er vreemd aan toe te gaan.

Bij zo'n gelegenheid raken we in gesprek met Cees Sint, een van de auteurs van *Van Start tot Finish* en al zo'n vijftig jaar het orakel van de 'De Vragenbus'. We raken zo geïnteresseerd in wat hij vertelt over biedingen in de kleur van de tegenpartij, dat we een afspraak maken. Op een donkere, winterse middag rijden we met bus 110 van Amsterdam CS door de polder naar Broek in Waterland. Na een half uurtje staan we voor de deur. De koffie is net klaar en onze gastheer zet een schaal lekkers op een tafeltje in de zithoek.

Niet ieder is gediend van bezoek. In één van de vier zetels slaapt een enorme witte kater.

'Dat is Ora', zegt Sint, 'een persoonlijkheid. De eerste dag dat we hem hadden, maakte hij onze herdershond en de andere kat duidelijk dat ze met eten moesten wachten tot hij klaar was. Wie Ora stoort in zijn slaapje, riskeert een flitsende haal.'

Bij die woorden opent Ora één oog en kijkt onderzoekend naar het gezelschap. Dan gaat het oog weer dicht en drukt hij zich nog wat dieper in de zitting. Borm neemt geen risico en pakt een houten stoel. Als wij genieten van warme koffie, schrijft Sint een spel op:

N/Allen		♠ 5		
		♥ AHB764		
		♦ H982		
		♣ 73		
♠ V9863		N	♠ AHB72	
♥ -		W O	♥ 93	
♦ B1074		Z	♦ 5	
♣ A862			♣ HVB104	
		♠ 104		
		♥ V10852		
		♦ AV63		
		♣ 95		
West	Noord	Oost	Zuid	
-	1♥	2♥	2♠	
4♥	5♥	doublet	pas	
6♠	pas	pas	pas	

'Hier zie je in de eerste biedronde oost, zuid en west in de kleur van de tegenpartij bieden, maar ieder op een andere manier. Oost geeft een tweekleurenhand aan met schoppen en een lage kleur, zuid belooft troefsteun en west doet een controlebod.'

Sint maakt een opmerking over de terminologie. 'Nederlanders maken onderscheid tussen een *cuebid*, dat is een bod in de kleur van de tegenpartij, en een controlebod. De Engelsen gebruiken voor beide begrippen het woord *cuebid*. Over controlebiedingen wil ik het nu niet hebben, alleen over het bod in de kleur van de tegenpartij.'

'Als volgbod onmiddellijk na de opening geeft het een hand aan met twee vijfkaarten of langer in twee van de ongeboden kleuren. Populair is *Ghestem* maar daar ben ik geen voorstander van. Ten eerste zorgen de twee varianten voor verwarring - met allerlei vervelende gevolgen - en verder heeft *Ghestem* het

TIP VAN Cees Sint:

'Met Michaels Cuebid minder misverstanden.'

3♣-bod nodig. Dat kun je dan niet meer gebruiken in zijn natuurlijke betekenis.'

Michaels Cuebid

'Zelf speel ik *Michaels Cuebid*. Na een opening in een hoge kleur geeft een volgbod in die kleur een vijfkaart aan in de andere hoge kleur plus een vijfkaart in een lage kleur. Hier belooft oosts 2♥-bod dus een vijfkaart schoppen. Zijn tweede kleur is klaveren maar de andere drie spelers zijn daar niet zeker van. Als

west wil weten welke lage kleur oost heeft, kan hij daarnaar vragen met een speciaal afgesproken bod. Ik gebruik Michaels Cuebid als ik een sterke hand heb of een zwakke. Met een tussenhand volg ik in de hoge kleur:

♠ AHB72	♠ VB972	♠ AV972
♥ 93	♥ 3	♥ 93
♦ 5	♦ 5	♦ 5
♣ HVB104	♣ A108764	♣ AB762

Na een 1♥-opening bied ik met de hand links dus 2♥: vijfkaart schoppen en een vijfkaart laag. Als partner 2♠ biedt, vervolg ik met 3♣; daarmee geef ik een sterke hand aan met ongeveer vier verliezers. Als na mijn 2♥-bod de linkertegenstander biedt en partner past, dan doe ik nog een tweede bod; desnoods gaan we op vierhoogte spelen.'

'Met de middelste hand volg ik ook 2♥. Dit keer is dat erop gericht te redden, als de tegenstanders naar 4♥ gaan. Met die hand bied ik later niet vrijwillig. Verdere actie laat ik aan partner over. Hij mag op één verdedigende slag bij me rekenen en kan zo goed overzien of we moeten uitnemen.'

'De hand rechts zit tussen de andere twee in: te zwak om op vierhoogte te spelen maar te sterk voor een redbod. Na een 1♥-opening volg ik er 1♠ mee. Zo mogelijk bied ik nog 3♣ maar verder ga ik niet. Door deze aanpak heeft partner een idee wat hij bij me kan verwachten als ik Michaels Cuebid toepas.'

We vinden het een nadeel van Michaels Cuebid dat partner niet meteen weet in welke lage kleur de tweede vijfkaart zit. In een concurrerend biedverloop kan die wel eens niet meer uit de verf komen. Als je *Ghestem* speelt, weet partner je beide kleuren direct.

'Klopt', zegt Sint, 'maar de tegenpartij weet ze dan ook. Als je moet tegenspelen, heeft de leider het gemakkelijk de distributie van de verdedigers uit te tellen. In de top is *Ghestem* erg populair geweest maar de laatste jaren rukt Michaels Cuebid op. Zoeken jullie maar eens uit waarom.'

Dat beloven we. In april en mei gaan we nader in op tweekleurenspellen.

We vragen hoe Michaels Cuebid werkt na een opening in een lage kleur.

'Na 1♦ geeft een volgbod van 2♦ twee vijfkaarten aan in de hoge kleuren', zegt ▶▶▶

Bod in hun kleur

hij. 'De kracht mag in dit geval best iets minder zijn. Met fit kan partner al gauw een manche bieden.

♠ 7 4 ♥ H 9 2 ♦ B 8 5 3 ♣ A 10 7 6	♠ 7 4 ♥ 10 9 5 2 ♦ B 8 5 ♣ H 7 6 3	♠ 7 4 ♥ H 2 ♦ H 9 5 2 ♣ V 10 6 4 3
West	Noord	Oost
1♦	2♦ ¹	doublet
¹ minstens 5-5 in de hoge kleuren		

De hand links is, met een hartenfit en twee nuttige plaatjes, sterk genoeg voor een 4♥-bod. Bedenk dat partner achter de opening zit, heel gunstig voor het afspel. Als er bijvoorbeeld ♠AV-vijfde op tafel komt, is de kans dat ♠H goed zit, groter dan 50%.

'De middelste hand is zwak, zelfs het nut van ♣H is twijfelachtig. De tegenpartij heeft een ruitenfit en jij hebt met je partner negen hartens. Bied daarom 3♥, volgens de Law. Dat belooft in een concurrerend biedverloop een ruime hartenfit en is niet inviterend. Alleen als hij een hand heeft met slechts drie verliezers, mag partner 4♥ bieden.'

'Met de laatste hand moet je bescheiden blijven. Er is geen fit en je honneurs in de lage kleuren zijn niet geschikt voor een hoog troefcontract. Afhankelijk van je afspraken kun je redoubleren (kies zelf maar), 2♥ bieden of passen.'

'Ook na een 1♣-opening gebruiken veel paren het 2♦-volgbod om twee vijfkaarten in de hoge kleuren aan te geven. Dat heeft het voordeel dat je 2♣ vrijhoudt voor handen met een goede zeskaart klaveren. Daarmee volg je dan gewoon 2♣. Heel praktisch want de 1♣-opening stelt de laatste jaren qua kleur steeds minder voor.'

We willen een paar opgaven bedenken maar Sint is nog niet uitgepraat.

'Er is nog een speciaal geval: het sprongvolgbod in de kleur van de tegenpartij. Als je linkertegenstander 1♠ opent en je hebt een hand met een dichte zevenkaart klaveren of ruiten plus wat moois erbij, vraagt een 3♠-bod partner 3SA te bieden als hij een schoppendekking heeft. Stopt hij de schoppenkleur niet, dan biedt hij 4♣ als hij op vierhoogte in je kleur wil spelen, en 4♦ als hij minstens naar de manche wil.'

Sint geeft een voorbeeld:

	♠ 7 ♥ A 9 4 ♦ AHV 10 8 5 3 ♣ H 6	
??	N w o z	??
Zuid 1	Zuid 2	Zuid 3
♠ V 10 5 2 ♥ V 8 3 ♦ 6 4 ♣ B 9 7 4	♠ 10 8 5 2 ♥ H 8 3 ♦ 6 4 ♣ V 9 7 4	♠ 10 8 5 2 ♥ H 8 3 ♦ 6 4 ♣ AV 7 4
West	Noord	Oost
1♠	3♠ ¹	pas
¹ vraagt schoppenstop		

'Zuid 1 biedt 3SA, dat zal niet gemakkelijk down te spelen zijn. Zuid 2 biedt, hoewel hij ziet dat noords kleur ruiten is, 4♣: zwak, geen schoppenstop. Noord corrigeert dat naar 4♦ en daar blijft het bij. Zuid 3 biedt 4♦: forcing, sleminteresse. Noord gaat er na dit sterke bod van uit dat zuid klaverenhonneurs heeft en dus weet dat noord een ruitenkleur heeft. Noord geeft met 4♥ een controle aan. Zuid hengelt dan met 5♣ naar een schoppencontrole en noord springt naar 6♦.'

We weten genoeg. U bent zuid, er is niemand kwetsbaar en u speelt met Sint.

	A	♠ B 6 5 3 ♥ 8 6 ♦ A 9 4 ♣ 10 7 6 2	
West	Noord	Oost	Zuid
1♣	2♦	3♣	??
	B	♠ 10 4 ♥ V 9 5 2 ♦ 3 ♣ VB 10 7 6 2	
West	Noord	Oost	Zuid
1♥	2♥	pas	??
	C	♠ 10 9 5 2 ♥ A 8 7 2 ♦ 8 7 4 ♣ 6 3	D
West	Noord	Oost	Zuid
1♥	3♥	doublet	??

Mevrouw Sint komt binnen en loopt naar de keuken. Op het geluid van blik en aardewerk gaat Ora een kijkje nemen. Hij krijgt te eten. Borm ziet zijn kans schoon en veruult zijn houten stoel voor Ora's bed.

Fit, inviterend of beter

'Als partner opent en je rechtertegenstander volgt, gebruik je het bod in de gevolgde kleur om aan te geven dat je steun hebt voor partners openingskleur. Je belooft een goede hand, inviterend of beter. Door die afspraak kun je de directe steunbiedingen vrijhouden voor zwakkere, distributieve handen.'

♠ 4 ♥ V 10 8 5 ♦ V 9 6 3 ♣ 9 7 5 2	♠ 10 4 ♥ HV 8 5 ♦ V 9 6 3 ♣ H 9 5	♠ 4 ♥ V 10 8 5 2 ♦ A 9 6 4 3 ♣ 9 5
---	--	---

'Na partners 1♥-opening en een 1♠-volgbod rechts biedt de tegenpartij heus nog wel 2♠. Wacht dat niet af. Kom in actie maar vertel

partner wat je aan het doen bent. Met de eerste hand spring je naar 3♥. Spreek af dat dit een zwakke, distributieve hand aangeeft. Zo verhinder je de linkertegenstander 2♠ te bieden, terwijl partner in het spoor blijft.'

'Met de tweede zuidhand wil je inviteren voor 4♥. Omdat 3♥ een zwak bod is, bied je 2♠, de kleur van de tegenpartij: hartensteun en minstens inviterend voor de manche. Zonder overwaarde zwaait partner af in 3♥.'

'De derde hand is verdedigend niet zo sterk als de tweede. Ze is wél geschikt om zelf te spelen. Spring naar 4♥. Dat belooft een forse troefsteun en een erg distributieve hand.'

We snappen het: omdat de bijbieder het bod in de kleur van de tegenpartij gebruikt om goede handen met fit aan te geven, kan hij met zwakke handen preëmptief steunen.

Sint vertelt nog iets over de bijbieder: 'Ook in de tweede biedronde kan het bod in de kleur van de tegenpartij van pas komen. Dan dient het weer een ander doel. Kijk eens naar deze zuidhand bij twee biedverlopen:

		♠ A 7 5 ♥ 6 2 ♦ A 9 8 4 ♣ HV 10 3	
1 West	Noord	Oost	Zuid
-	1♦	1♥	2♥
pas	3♦	pas	??
2 West	Noord	Oost	Zuid
-	1♦	1♥	2♥
2♠	pas	pas	??

Met het 2♥-bod belooft zuid een ruitenfit en minstens tien punten. Noord geeft een minimale opening aan, in biedverloop 1 door 3♦ te bieden, in biedverloop 2 door te passen. Zou zuid nu een minimum hebben, dan laat hij het bij 3♦.'

Geen stop of juist wel een stop

'Hier is zuid sterk genoeg om naar de manche te gaan. De voornaamste kandidaat is 3SA maar zuid heeft geen hartendekking. In biedverloop 1 biedt hij 3♥; in de tweede biedronde vraagt een bod in de kleur van de tegenpartij om een stop. Als noord een hartenstop heeft, biedt hij 3SA en zonder stop 4♦. In paren zou zuid na 4♦ kunnen passen, in vier-tallen moet hij er maar 5♦ van maken.'

'In biedverloop 2 ligt het anders. Oost en west hebben ieder een kleur geboden. Voor 3SA is er nu in twee kleuren dekking nodig. In zo'n geval geeft zuid de kleur aan waarin hij zelf dekking heeft; hier biedt hij dus 3♠. Dat bod belooft een schoppenstop en vraagt noord tegelijkertijd om een hartenstop. Het maakt dus een groot verschil of de tegenpartij één of twee kleuren heeft geboden.'

Ora loopt likkebaardend naar zijn zetel. Hij schikt zich snel in de nieuwe situatie door bij Borm op schoot te springen. Op advies van Ora's baasje besluit Borm zijn schrijfwerk op te geven. We moeten ons verder baseren op de aantekeningen van de andere twee.

'In de vierde hand is een bod in ►►►

Bod in hun kleur

hun kleur afhankelijk van partners actie in de tweede hand', vervolgt Sint.

Cuebid in de vierde hand

'Na partners pas zijn er twee mogelijkheden:

♠ HV72 ♥ 1084 ♦ AB963 ♣ 5	♠ 72 ♥ AVB1084 ♦ H96 ♣ 53	West	Noord	Oost	Zuid
1♣	pas	1♥	??		

De eerste hand is te zwak voor een informatiedoublet. Toch wil je concurreren. Met 2♣, het bod in de geopende kleur, kun je zo'n hand aangeven: minstens vijfkaart ruiten, minstens vierkaart schoppen. Met de tweede hand volg je 2♥. Als partner gepast heeft en de antwoorder biedt op éénniveau een hoge kleur, is een bod op twee niveau in zijn kleur *natuurlijk*. Omdat er minstens een vierkaart tegen zit, moet je een sterke zeskaart hebben.'

'Na partners volgbod is het reageren met een bod in de geopende kleur dé manier om partner inviterend te steunen.

♠ V73 ♥ B5 ♦ AB94 ♣ HB62	♠ B952 ♥ A4 ♦ A8 ♣ 107643	♠ 93 ♥ AH105 ♦ 874 ♣ AHV6	West	Noord	Oost	Zuid
1♦	1♠	pas	??			

Met de hand links is een manche mogelijk. Maar het is niet handig met 3♠ te inviteren. Heeft partner ♠AHBxx en verder niets, dan is 3♠ al in gevaar. Gebruik daarom het bod in

de kleur van de tegenpartij (2♦) voor een invite. Als partner een zwak volgbod heeft, wijst hij af met 2♠. Vanaf een punt of elf biedt hij een tweede kleur of 2SA of – als hij een zeskaart heeft – 3♠ of 4♠. Via 2♦ kun je dus inviteren voor 4♠ terwijl je buiten de gevarenzone blijft. Als bijkomend voordeel komt het 3♠-bod vrij voor preëemptief steunen.'

'Een sprongbod in de kleur van de tegenpartij (3♦) kun je in deze situatie ook gebruiken. Je doet het met een vierkaart steun en een distributieve hand, zoals de middelste.'

'Met de laatste hand hebt je geen goed bod. Bied ook nu 2♦. Partner reageert alsof je een invite hebt met driekaart schoppen. Wijst hij met 2♠ af, dan bied je 3♦, dus opnieuw in de kleur van de tegenpartij. Je ontkent dan een driekaart troef en een ruitenstop en belooft minstens zestien punten. Je vertelt dat er geen schoppenfit is en dat je geen sans atout kunt bieden maar wél genoeg punten voor de manche hebt. Partner moet nu het contract kunnen bepalen.'

'Ook na een informatiedoublet van partner speelt het bod in de geopende kleur een belangrijke rol. Je gebruikt het vanaf een punt of acht. Je geeft er minstens twee mogelijke speelsoorten mee aan.

♠ H1052 ♥ VB74 ♦ V3 ♣ B96	♠ V3 ♥ VB74 ♦ H1052 ♣ B96	West	Noord	Oost	Zuid
1♣	doublet	pas	??		

Beide handen zijn te sterk voor een antwoord op éénhoogte. Een sprong naar 2♥ of 2♠ is niet de oplossing voor de eerste hand. Als partner past met een driekaart in de hoge kleur die je biedt en een vierkaart in de andere heeft, zit je verkeerd. Bied daarom 2♣. Zo vertel je dat er alternatieven zijn. Als partner met 2♦ reageert, vervolg je met 2♥. Hij begrijpt dan dat je ook een vierkaart schoppen hebt en kan de goede keuze maken.'

'Met de tweede hand ligt het anders. Als je nu 2♣ biedt en partner reageert met 2♦, moet je passen want zou je 2♥ bieden dan loop je het risico dat hij naar 2♠ gaat. In een viertallenwedstrijd is er natuurlijk niets mis met 2♦ maar in paren kun je beter in 2♥ zitten. Dat moet je dan maar direct bieden.'

We vinden acht punten wat weinig voor een cuebid na partners informatiedoublet.

'Je moet het vervolg goed afspreken', erkent Sint.

♠ H1072 ♥ A94 ♦ AV63 ♣ 85	♠ HV7 ♥ A9 ♦ AVB1063 ♣ 85	♠ HV102 ♥ AB4 ♦ AV63 ♣ 85	West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1♣	doublet			
pas	2♣	pas	??			

'Met de hand links bied je 2♦. Met acht punten en een vierkaart ruiten past partner dan. Omdat 2♦ niet forcing is, kun je dat met de middelste hand niet bieden. Je moet duidelijk maken dat je gedoubleerd hebt met een hand die te sterk is voor een 1♦-volgbod. Spring naar 3♦; dat belooft minstens zestien punten en een goede vijfkaart ruiten. De laatste hand is een lastig geval. Een 2♦-bod geeft je kracht niet aan en voor 3♦ kom je een troef te kort. Daarom kaats je met zo'n hand de bal terug. Bied 3♣: "Ik heb minimaal zestien punten zonder vijfkaart, we gaan nu alsnog een fit zoeken." Zo kan het niet misgaan als partner vanaf acht punten 2♣ biedt.'

Daar zijn we het mee eens. We bedenken nieuwe oefeningen. Allen zijn kwetsbaar. Antwoorden in het kader op deze pagina.

	E	♠ H7 ♥ 1054 ♦ HV103 ♣ AB82		
West	Noord	Oost	Zuid	
-	-	pas	1♣	
2♦ ¹	2♠	pas	??	
	¹ 5-5 hoog			
	F	♠ HV952 ♥ 104 ♦ 83 ♣ A1076		
West	Noord	Oost	Zuid	
-	-	1♦	1♠	
doublet	2♦	2♥	??	
	G	♠ AB72 ♥ V943 ♦ HV105 ♣ 8		
West	Noord	Oost	Zuid	
-	-	1♣	doublet	
pas	2♣	pas	??	
	H	♠ AV94 ♥ HV105 ♦ 83 ♣ B72		
West	Noord	Oost	Zuid	
1♣	doublet	pas	2♣	
pas	2♦	pas	??	

Het begint te schemeren. We bedanken Sint en nemen afscheid van een zwetende Borm. 'Over een half uurtje is het donker', stelt onze gastheer hem gerust, 'dan wordt Ora wakker en gaat hij op muizenjacht.'

In het volgende nummer:
Twekleurens spellen (Ghestem)

Antwoorden

bij de opgaven op pagina's 46 en 48

- A 4♠. Partner belooft een 5-5 hoog. Er zijn troeven genoeg en op een slagje kunnen we het niet bekijken.
- B 2♠. Op 2SA of 3♣ biedt partner vast 3♦.
- C 3SA. U hebt een hartenstop die tevens een slag levert; nét waarop partner hoopt.
- D 5♣. Partner heeft een dichte zevenkaart klaveren met wat ernaast. West zit vast klaar om 4♥ te bieden en dat gaat u niet tegenspelen. Als u nu al 5♣ biedt, loopt u hem lastig voor de voeten.
- E 3♣. Partner belooft met 2♠ een klaverenfit en een schoppenstop. U hebt een minimum en stopt de harten niet.
- F Pas. Vertel partner dat u minimaal bent. 2♠ kan hij zelf nog wel bieden.
- G 2♥. Partner heeft minstens twee speelsoorten, dus zeker een hoge kleur. Zo voorkomt u dat u in 2♦ eindigt.
- H 3♣. Op 2♥ mag partner passen en 3♥ belooft een vijfkaart. Met 3♣ zoekt u verder naar een fit.